

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός γνωμοδότησεως 283/2017

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Α΄)
Συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 2017**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αγγελική Καστανά, Βασίλειος Καραγεώργος, Ευσταθία Τσαούση, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Αναστάσιος Ράλλης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ.: Γ.Δ.Ο.Π. 0000721 ΕΞ 2017 ΧΠ2381/05-05-2017 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Οικονομικής Πολιτικής, Γενική Δ/ση Οικονομικής Πολιτικής, Δ/ση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής, Τμήμα Β΄- Ειδικών Χρηματοδοτήσεων.

Ερώτημα:. Ερωτάται εάν η εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικές Αλυκές Α.Ε.», πληγείσα από θεομηνία, δικαιούται αποζημίωση δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 36 του ν.2459/97.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσης Υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με το ν.1822/1988 Σύσταση εταιρείας εκμετάλλευσης αλυκών και άλλες διατάξεις (Α'272) ιδρύθηκε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΛΥΚΕΣ Α.Ε.», με σκοπό την ανάπτυξη και εκμετάλλευση των αλυκών και του ορυκτού αλατιού της χώρας. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ισχύοντος καταστατικού της εταιρείας, το Ελληνικό Δημόσιο συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο με ποσοστό 55,19% και κατά το άρθρο 9 αυτού ο Υπουργός Οικονομικών ασκεί εποπτεία επί της εταιρείας καθώς επίσης ορίζει και παύει τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία δεν εκλέγονται σύμφωνα με την ως άνω παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου. Η εταιρεία ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, εντάσσεται στο Κεφάλαιο Α' του ν.3429/2005 Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (ΔΕΚΟ)(Α' 314) και είναι φορέας εκτός γενικής κυβέρνησης.

2. Με την υπ' αριθ. 6346/07-09-2016 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας κηρύχθηκε σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας ο Δήμος Θερμαϊκού της Μ.Ε. Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών που προέκυψαν από την εκδήλωση έντονων βροχοπτώσεων στις 06-09-2016. Από τη θεομηνία επλήγησαν και οι αλυκές του Υ/Κ Αγγελοχωρίου Θεσσαλονίκης τις οποίες εκμεταλλεύεται η ως άνω εταιρεία. Η τελευταία, με την υπ' αριθ. πρωτ.18204/15-09-2016, κατατεθείσα στο Δήμο Θερμαϊκού Θεσσαλονίκης, αίτησή της, ζήτησε την καταγραφή των ζημιών που υπέστη. Στη συνέχεια η Επιτροπή Κεντρικής Καταγραφής και Αποτίμησης Ζημιών σε πληγείσες επιχειρήσεις λόγω φυσικών φαινομένων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας απέστειλε στην Αυτοτελή Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας, Τμήμα Μ.Ε.Θ. το από 2-11-2016 έγγραφο, με το οποίο υπέβαλε ερώτημα αν η ως άνω εταιρεία δικαιούται αποζημίωσης σύμφωνα με το άρθρο 36 ν.2459/1997. Η Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας, Τμήμα Μ.Ε.Θ. διαβίβασε το σχετικό ερώτημα στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, και το τελευταίο με το υπ' αρ. πρωτ. Α.Π.124086/ΔΒΠ 2153 (232) έγγραφό του, το διαβίβασε στη Δ/ση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο και υπέβαλε το σχετικό ερώτημα.

3. Κατά τη γνώμη της ερωτώσας Υπηρεσίας η ως άνω εταιρεία, αν και δημόσια επιχείρηση, η οποία ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, μπορεί να ενταχθεί στις βιομηχανικές επιχειρήσεις και ως εκ τούτου δικαιούται αποζημιώσεως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36 παρ. 3 ν.2459/1997,

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στο άρθρο 36 του **ν.2459/1997** Κατάργηση φορολογικών απαλλαγών και άλλες διατάξεις (Α'17) ορίζονται τα εξής:

«Επιχορηγήσεις για ζημιές από πλημμύρες και λοιπές θεομηνίες

1. Στις βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες, εμπορικά καταστήματα, αγροτικές εκμεταλλεύσεις, άλλες επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορείς, που πλήττονται από πλημμύρες και λοιπές θεομηνίες, εκτός σεισμών, δύναται να παρέχεται επιχορήγηση, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου για την αντιμετώπιση των ζημιών.

2. Η επιχορήγηση συνίσταται στη δωρεάν χρηματική ενίσχυση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και καταβάλλεται στους δικαιούχους μέσω του ΕΟΜΜΕΧ. Το ύψος της επιχορήγησης καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

3. Η επιχορήγηση θα καλύπτει ζημιές σε κτιριακές εγκαταστάσεις, μηχανικό εξοπλισμό, πρώτες ύλες, εμπορεύματα και φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης, τα οποία καταγράφησαν ως ολοσχερώς κατεστραμμένα. 4... 5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, καθορίζονται οι διαδικασίες και οι λεπτομέρειες της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

5. Με το άρθρο 66 παρ.1 του **ν.4002/2011** Τροποποίηση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου,...Θέματα αρμοδιότητας Υπουργείων Οικονομικών κ.λ.π. (Α'180), προστέθηκε, μετά το άρθρο 14 Α' του ν.3429/2005 (Α'314) το άρθρο 14Β', το οποίο ορίζει τα εξής:

Άρθρο 14Β'

« Κατάργηση, συγχώνευση και αναδιάρθρωση Ν.Π.Ι.Δ. και δημοσίων επιχειρήσεων 1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση εποπτεύοντος Υπουργού: α) οι ανώνυμες εταιρείες με την επωνυμία ... "Ελληνικός Οργανισμός Μικρών - Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας Α.Ε. (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. Α.Ε.)",..., μπορεί, αν επιβαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό άμεσα ή έμμεσα ή αν επιδιώκουν παρεμφερή σκοπό ή για τον εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας τους: αα) να καταργούνται, να συγχωνεύονται ή να διασπώνται με απορρόφηση ή με σύσταση νέων εταιρειών ή με απορρόφηση και σύσταση νέων εταιρειών ή/και ...».

6. Στο άρθρο 17 παρ. 2 του ν.4038/2012 Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015 (Α'14) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 17 «Ρυθμίσεις για τη συγχώνευση των εταιρειών EOMMEX Α.Ε. και ΕΤΕΑΝ Α.Ε.

2. Οι αρμοδιότητες της υπό απορρόφηση εταιρείας EOMMEX Α.Ε. μεταφέρονται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας.»

7. Στην παρ. 4 της υπ' αριθ. Γ.Δ.Ο.Π. 0000811 ΕΞ 2017/24.5.2017 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, Τροποποίηση της υπ' αριθ. 20725/Β979/10-5-2011 (Β' 1207) απόφασης «Καθορισμός διαδικασιών για την εφαρμογή του άρθρου 36 του ν. 2459/1997» (Β'1927) ορίζονται τα εξής:

«Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ Έχοντας υπόψη:

1....10. Τις υπ' αρ. 537/2005 και 15/2008 Γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

11 α) Την παράγραφο 2β του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C326/ 26-10-2012).

β) (1) Τον Κανονισμό της ΕΕ αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά, κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (και ιδίως το άρθρο 50), (2) τον Κανονισμό αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (και ιδίως το άρθρο 30) και (3) τον Κανονισμό αριθ. 1388/2014 της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων, σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (και ιδίως το άρθρο 44).

γ) Τον ορισμό της «επιχείρησης» σύμφωνα με το άρθρο 1 του παραρτήματος I του Κανονισμού 651/2014, το άρθρο 1 του παραρτήματος I του Κανονισμού 702/2014 και το άρθρο 1 του παραρτήματος I του Κανονισμού 1388/2014, αποφασίζουμε:...4. Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής: «1.α) Η καταβαλλόμενη επιχορήγηση αφορά στις επιχειρήσεις όπως

αυτές ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 36 του ν.2459/1997, ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, οι οποίες ασκούσαν νόμιμη οικονομική ή επιχειρηματική δραστηριότητα την ημέρα που συνέβη η θεομηνία ή η φυσική καταστροφή και καταβάλλεται μόνο εφ' όσον οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να λειτουργούν (με το ίδιο ΑΦΜ) κατά τον χρόνο καταβολής της.»

8. Στη σκέψη 69 και στο άρθρο 50 του **Κανονισμού 651/2014** της 17ης Ιουνίου 2014 της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης και στο άρθρο 1 του **Παραρτήματος Ι** του ίδιου Κανονισμού ορίζονται τα εξής:

(69)

«Για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

Το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης ορίζει ότι οι ενισχύσεις που αποβλέπουν στην επανόρθωση των ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, είναι αναγκαίο να οριστεί το είδος των γεγονότων που μπορεί να συνιστούν θεομηνία που τυγχάνει απαλλαγής από τον παρόντα κανονισμό. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι σεισμοί, οι κατολισθήσεις, οι πλημμύρες, ιδίως οι πλημμύρες που προκαλούνται από την υπερχείλιση υδάτων ποταμών ή λιμνών, οι χιονοστιβάδες, οι ανεμοστρόβιλοι, οι τυφώνες, οι ηφαιστειακές εκρήξεις και οι ανεξέλεγκτες πυρκαγιές από φυσικά αίτια θα πρέπει να θεωρούνται γεγονότα που συνιστούν θεομηνία...»

«**ΤΜΗΜΑ 8**

Ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες

Άρθρο 50

Καθεστώτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που αποβλέπουν στην επανόρθωση των ζημιών που προκαλούνται από σεισμούς, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις, πλημμύρες, ανεμοστρόβιλους, τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις και ανεξέλεγκτες πυρκαγιές από φυσικά αίτια συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την

υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι αρμόδιες δημόσιες αρχές ενός κράτους μέλους έχουν αναγνωρίσει επίσημα τον χαρακτήρα του γεγονότος ως θεομηνίας και

β) υπάρχει άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της θεομηνίας και των ζημιών που υπέστη η πληττόμενη επιχείρηση.

3. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που αφορούν συγκεκριμένη θεομηνία θεσπίζονται εντός τριών ετών από την επέλευση του γεγονότος. Οι ενισχύσεις που εμπίπτουν στα καθεστώτα αυτά χορηγούνται εντός τεσσάρων ετών από την επέλευση του γεγονότος.

4. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που προκύπτουν από τη ζημία που προκλήθηκε ως άμεση συνέπεια της θεομηνίας, όπως εκτιμήθηκαν από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, αναγνωρισμένο από την αρμόδια εθνική αρχή ή από ασφαλιστική επιχείρηση. Μεταξύ των ζημιών μπορεί να περιλαμβάνονται υλικές ζημιές στοιχείων ενεργητικού, όπως κτιρίων, εξοπλισμού, μηχανημάτων ή αποθεμάτων, και απώλεια εισοδήματος λόγω της πλήρους ή μερικής αναστολής της δραστηριότητας για μέγιστη περίοδο έξι μηνών από τη στιγμή που εκδηλώθηκε η θεομηνία... Η ζημία υπολογίζεται σε επίπεδο κάθε δικαιούχου.

5. Η ενίσχυση και τυχόν άλλες πληρωμές που λαμβάνονται για την αποκατάσταση των ζημιών, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών στο πλαίσιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων, δεν υπερβαίνουν το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Άρθρο 1

Επιχείρηση

«Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα απασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα:

9. Παρατηρείται κατ' αρχάς ότι το αντικείμενο ερμηνείας της υπ' αριθ. 15/2008 γνωμοδότησεως του Ν.Σ.Κ. (της οποίας γίνεται μνεία στο ερώτημα) είναι διάφορο της παρούσης γνωμοδότησεως. Ειδικότερα η υπ' αριθ. 15/2008 γνωμοδότηση εξέτασε εάν δημόσιες υπηρεσίες δικαιούνται επιχορηγήσεως και όχι δημόσιες επιχειρήσεις, ζήτημα το οποίο ερευνάται εν προκειμένω.

10. Ο Κανονισμός 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης προβλέπει στο άρθρο 50 τα καθεστώτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται σε επιχειρήσεις από ορισμένες θεομηνίες. Ειδικότερα προσδιορίζονται οι προϋποθέσεις, υπό τις οποίες χορηγούνται οι ενισχύσεις, που εφόσον πληρούνται, τα καθεστώτα ενισχύσεων απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Δεν τίθενται από τον ως άνω Κανονισμό αποκλεισμοί αναγόμενοι στο ιδιοκτησιακό καθεστώς ή στο χαρακτήρα της επιχείρησης. Ο ως άνω Κανονισμός είναι εφαρμοστέος από τα κράτη μέλη από τις 17-10-2014 και αποτελεί το πλαίσιο εντός του οποίου κρίνεται η συμβατότητα του εθνικού με το ενωσιακό δίκαιο.

11. Οι διατάξεις του άρθρου 36 του ν.2459/1997 εφαρμόζονται συνδυαστικά με τον υπ' αριθ. 651/2014 Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και τις υπ' αριθ. 20725/B 979/10-05-2011 και Γ.Δ.Ο.Π. 0000811 ΕΞ 2017/24-05-2017, (η οποία τροποποίησε την προηγούμενη), αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών περί καθορισμού διαδικασιών για την εφαρμογή του άρθρου 36 του ν. 2459/1997. Η τελευταία ΥΑ αναφέρεται στον υπ' αριθ. 651/2014 Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στον ορισμό της επιχείρησης, σύμφωνα με το άρθρο 1 του παραρτήματος αυτού. Σύμφωνα με τα ανωτέρω διευρύνθηκε η έννοια της επιχείρησης και η καταβαλλόμενη επιχορήγηση λόγω θεομηνίας αφορά κάθε επαγγελματία που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της επιχείρησης που διατηρεί. Η επιχείρηση του ερωτήματος, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, πληροί τις προϋποθέσεις υπαγωγής στις ως άνω διατάξεις, ώστε συντρεχουσών και των λοιπών πραγματικών προϋποθέσεων, να δικαιούται της προβλεπόμενης επιχορηγήσεως.

Απάντηση

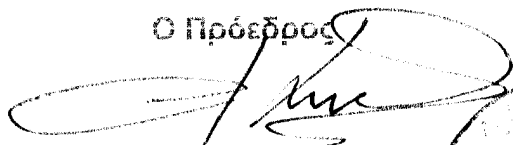
12. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ως εξής:

Η εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικές Αλυκές Α.Ε.», πληγείσα από θεομηνία, υπάγεται στις διατάξεις και πληροί τους όρους του άρθρου 36 ν.2459/1997 και επομένως είναι δικαιούχος της προβλεπόμενης επιχορήγησης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 12.2.2018

Ο Πρόεδρος

Ανδρέας Χαρλαύτης

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Αναστάσιος Ράλλης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

